

נושא הגליון

בס"ד, יום ג' פרשת אחרי י"ח ניסן תשע"ט

'שירת הים בחצות הלילה'

ליל שביעי של פסח

בי"ד ניסן שחטו ישראל את קרבן הפסח. בט"ו בניסן יצאו אבותינו ממצרים. בכ"א בניסן ארע נס קריעת ים סוף, ולכן קוראים בשביעי של פסח בתורה את פרשת קריעת ים סוף ושירת הים.

מנהג ישראל בהרבה מקומות לומר שירת הים בליל שביעי של פסח ברוב עם, ויש שמקפידים לאומרו דוקא בחצות הלילה, במאמר זה יובא מקורות המנהגים השונים, ומתי הזמן הנכון ביותר לומר השירה, וכן דעת הסוברים שלא לומר.

1. אשמורת הבוקר

לשונות הפסוקים בפרשת שירת הים, שמות פרק יד - פסוק כא: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קְדָיִם עֶזְבָּה כָּל הַלַּיְלָה וַיִּשָּׁם אֶת הַיָּם לַחֲרֵבָה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם. פסוק כד: וַיְהִי בַּאֲשֶׁמֶרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בַּעֲמוּד אֵשׁ וַיַּעֲנֶן וַיְהִים אִתָּם מַחֲנֵה מִצְרַיִם. פסוק כז: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיָּשֶׁב הַיָּם לִפְנֵי בְּקָר לְאִיתָנוּ וַיִּמְצְרִים נְסִיִּים לִקְרָאתוֹ וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּחֹף הַיָּם. מצינו ג' שיטות במפרשי התורה, מתי נבקע ים סוף, ועברו ישראל בתוכו בחרבה, ונטבעו בו מצרים.

חצות הלילה: רש"י מפרש בפסוק כד, שלשת חלקי

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, התשובות הנוכחות ישולבו במידת האפשר בגיליון וקרוב, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה! (ההגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבוע: 100 ₪

שאלה: האם יש חיוב מצד מצות כיבוד אב ואם לתת מעשר כספים להורים, הרי להלכה 'כיבוד אב משל אב ולא משל בן'?

השאלה: האם יש חיוב מצד מצות כיבוד אב ואם לתת מעשר כספים להורים, הרי להלכה 'כיבוד אב משל אב ולא משל בן'?

תשובה: מצות כיבוד אב ואם היא מצוה דאורייתא, והיא חלה על כל בני אדם, גם על בנים שיש להם אב ואם חיים. המעשר הוא מצוה דרבנן, והוא חל על כל בני אדם, גם על בנים שיש להם אב ואם חיים. המעשר הוא מצוה דרבנן, והוא חל על כל בני אדם, גם על בנים שיש להם אב ואם חיים.

ברמ"א (יו"ד סימן רמ), ויש אומרים דאינו חייב ליתן לו, רק מה שמחויב ליתן לצדקה. בשו"ת חת"ס (יו"ד סימן רכט) האריך וכתב בפירוש שהחיוב לתת לאביו קודם לכל אדם, הוא מדין כיבוד אב, עיניו הטעם.

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה), בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת האפשרויות הבאות:

- בטלפון 02-5377085 שולחה 4
- בעמדות 'נדריים פלוס', קופת 'עומק הפשט'
- תיבת 'עומק הפשט' בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים
- במסך מספר 1532-6507823
- במייל 5047867@gmail.com

המדור השבוע נודב לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי חיים שאול בן רבי שמואל גריינימן זצ"ל בעל החידושים ובניאורים

שם הזוכה בהגרלת הגיליון הקודם (212) על סך 100 ₪ הבחור החשוב כמר שמואל שרייבר הי"ו שיבת פוניבז' לצעירים

זכרון עולם בהיכל ד' זכות הופעת הגיליון הונצח לעילוי נשמת מרן פוסק הדור רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל גאב"ד זכרון מאיר ובעל 'שבט הלוי' נלב"ע ט"ו ניסן תשע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והנצחות חייג עכשיו 02-5377085 שולחה 8

משנה ד).

2. מעלות נשגבות בליל שביעי של פסח

ישנם מנהגים שונים בקהילות ישראל, בליל הנשגב של שביעי של פסח. צדיקים התבטאו על כך, בליל שביעי של פסח אפשר להשיג ביזת הים - השפעות טובות ונשגבות ברוחניות ובגשמיות!

חצות הלילה: **בדרכי חיים ושלוש** (אות תריח) מובא המנהג אצל הגה"ק **ממונקאטש** זצ"ל שהיו מזמרין השירה בליל שביעי של פסח, ונהגו לשפוך מים על הארץ בשעת מחול השירה לזכר הנס שבני ישראל הלכו בתוך הים ביבשה. וכתב **בנטעי גבריאל** (הלכות פסח חלק ג פרק טו סעיף א) מנהג בכמה קהילות להתכנס בבית

המדרש בחצות הלילה, לומר השירה פסוק בפסוק, ויש נוהגים לזמר כל השירה בריקודים, וראה שם מקורות רבים למנהג.

וכן היה נוהג בירושלים הג"ר **יעקב משה חרל"פ** זצ"ל לומר ברוב עם שירת הים בחצות ליל שביעי של פסח, בביתו (כיום בית הכנסת 'בית זבול') רחוב הקליר בשכונת שערי חסד ירושלים. **בלוח הלכות והמנהגים** (זלזניק, שנת תשעב) מביא שנשאל הגרי"מ חרל"פ מדוע עושה כן בחצות, והרי היה צריך לומר שירה באשמורת הבוקר, והשיב שלאחר מכן לא יהיה לו מנין!

לפי השיטות שקריעת ים סוף היה בחצות הלילה מובן, אבל לשיטות החולקות צריך להבין מדוע נהגו לומר שירת הים בחצות הלילה, וכן תמה הג"ר **ישראל יעקב פישר** זצ"ל (הליכות אבן ישראל עמוד רב) שהיה צריך לומר השירה קודם עלות השחר, שאז עברו ישראל את הים, ומה הענין לומר שירת הים בחצות. ומובא שם שהג"ר ישראל יעקב לא נהג לומר כלל שירת הים בליל שביעי של פסח, ואף לא הסכים להנהיג כן בבית הכנסת זכרון משה בירושלים.

הג"ר שריה דבליצקי זצ"ל (יקרא דאורייתא סעיף כ והערה פו) היה נוהג לזמר שירת הים בביתו בחצות הלילה. והוסיף לומר את הפסוקים **וַתַּעַן לָהֶם מַרְיָם וּגו'**

הלילה קרויים אשמורת, לפי שבכל אשמורת כת אחרת של מלאכי השרת אומרת שירה, והחלק השלישי נקרא אשמורת הבוקר. ובפסוק כז לפנות בוקר - לענת שהבוקר פונה לבוא. עכ"ל. הרי שפירש שהים נבקע במהלך הלילה, ועברו ישראל בתוכו, ובשליש האחרון החל המהומה במחנה מצרים, ולפנות בוקר שב הים לאיתנו לתקפו הראשון.

ו**חידש בפנים יפות** (שמות פרק יד פסוק כב) בשם **אביו**, שבחצות הלילה נבקע הים, שאין לומר שבקיעת הים אירע בסוף הלילה כפשטות פסוק כא - **וַיִּלְךָ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קְדִים עֶזָה כָּל הַלַּיְלָה וַיִּשֶׁם אֶת הַיָּם לְחֶרְבָה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם, שְׁהָרַי בְּאֲשֵׁמֹרֶת הַבֹּקֶר שֶׁהוּא ג' שְׁעוֹת קוֹדֵם הַיּוֹם, כִּכְר הַחַל הַמְהוּמָה בְּמַחֲנֵה מִצְרַיִם, כַּמְבֹאָר בַּפְּסוּק כֹּד - וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם, אֲלָא פִירוּשׁ הַפְּסוּק בְּרוּחַ קְדִים עֶזָה כָּל הַלַּיְלָה... וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם, חֲצִיו לְרוּחַ קְדִים, וְחֲצִיו לְבִקְיעָה שְׁאִירַע בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. כְּמוֹ שְׂמַצִּינוּ בַּגַּמ' (יומא דף כ.)** לגבי תרומת הדשן, כתוב אחד אומר כל הלילה והקטיר, וכתוב אחד אומר כל הלילה והרים, הא כיצד חלקהו, חציו להקטיר וחציו להרמה. נמצא שמחנה ישראל הלכו בים ערך ג' שעות, ובאשמורת הבוקר כשיצאו ישראל מן הים נכנס פרעה בים.

כפירוש זה מוכח גם בדברי **החווה יאיר** (שו"ת סימן רכה) שיובא בהמשך, שבליילה אירע בקיעת

הים וטביעת מצרים, ובבוקר אמרו ישראל שירה.

סו"ף הלילה: כתב האור החיים (פסוק כא) 'כל הלילה' פירוש עד סוף הלילה,

ואז נקרע הים וירדו ישראל באשמורת הבוקר. הרי לנו מדבריו, שישראל עברו את הים בסוף הלילה, והמצרים טבעו בים למחרת.

תחילת היום: פירוש מחודש **כתב רבינו בחיי** (פסוק ה) שבני ישראל עברו את הים ביום שביעי של פסח ולא בלילה, וכל ליל כ"א לא קרב מחנה למחנה כפשטות הפסוק **וְלֹא קָרַב יָמָּה אֶל כָּל הַלַּיְלָה, בְּיוֹם כ"א בְּתַחֲלַת הַיּוֹם בָּאוּ בַיּוֹם, וּבָאוּ הַמִּצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם בּוֹ בְּיוֹם, וְנִשְׁתַּקְּעוּ בַיּוֹם, וְיִשְׂרָאֵל אָמְרוּ שִׁירָה. וְכֵן פִּירַשׁ בַּשֶּׁבַל טוֹב וַיִּשָּׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶרֶב בְּסוּף אַרְבַּע שְׁעוֹת שֶׁהַבֹּקֶר פּוֹנֵה וְהוֹלֵךְ לוֹ. וּבַחֲזוֹנֵי פִירַשׁ לַפְּנוֹת בֹּקֶר לְאִיתָנוּ, כַּשֶּׁפְנֵה הַבֹּקֶר וְנַעֲשֶׂה קְרוֹב לַחֲצֵי הַיּוֹם. וְכֵן מוֹכַח מִדְּבַר הַתּוֹס' יוֹם טוֹב** (משניות אבות פרק ה

הסמיה תפלה. רבונו של עולם אחת ציוונו כי כדו שיטורו נפשות עמך ישראל מוזהמתם כו, וראוי לאדם שיתפלל תפלה זו בכוונה עצומה ובשכרון לב מאד, ואם לכול לוהרודי דמעות מה טוב, כי הוא זה כל האדם לתקן נפשו בעודו בחיים חיותו. ודי בהנהגה זו.

חול המועד

הנה אף שכבר נתבאר בש"ע א"ח הלכות חוה"מ בכל מרעיו אך כראם וזולת שמואלים בעוה"ד בקדושת חוה"מ ורוב בני תמותה אינם מזהרים בהלכותיו וגם הלכותיו וכלל משפטיה לעשותו. בחתי לעורר לבב אוהב בערכי במימרות של הגמ' ה'ק' ולזכרון להם במאמר הו"ק. וז"ל הגמרא פרק אלו הן הלוקין (פסחים כג. א.) א"ר ששת כל המבטא את המעודות כאלו עניי' שאמר ופשתה. י"ן 'אלהי מסכה לא תעשה לך' ומכר לך 'את חג המעונות תשבור'. ומרש"ת המבוא חולו של מועד עששה מלאכה האסורה לו. ובפי' אין דורשין (תמיד ית. א.) ר' יונתן אומר ק"ו ומה ראשון ושביעי שאין קדושה לפניהם ולאחריהם אסורים בעשיית מלאכה חולו של מועד עששה קדושה לפניהם ולאחריהם אינו דין שיהיה אסורים בעשיית מלאכה כו, ואך לא יורד לב האדם בעשיית מלאכה בחוה"מ, שעל ידה יהיה חלוקה וככופר בעיקר ר"ל.

ועיקר חתימה משירי' הו"ק שיר השירים ודי' ודי' פ"ק. ומשם תבחנו גדול קדושת חוה"מ. במת אביו ח"ל בגמרא הקדושה לחתי בחוה"מ מלאכת דבר האבדו, אך כמה חלוקי ומרטי דינים יש בגמרא הקדושה, והובא גם בש"ע, איזה מלאכה קראו רבד האבד ואיזה אלו, וכל בדריהם הם הלכה למשה מסיני. וגם מבואר ב"ר פ"י ופ"ק סעיף א' כל מה שאסור לעשותו הוא בעצמו בחוה"מ אסור ג"כ לומר לכורי לעשותו, והיא ברית מפורשת בחוה"מ ודי' פ"ק. לכל יורה האדם מאד בעשיית מלאכה בחוה"מ. אף במלאכה קלה יענין מקודם הטיב בשיר'ע או ישאל לאיזה מורה אם מותר לתקן או בחוה"מ או לא. ודי בהנהגה זו.

בליל **שביעי** של פסח יכף אדם עצמו לומר ברכת אמת ואמונה בהוראה גדולה ובשפתו גדולה ועצומה במחשבתו, שעיקר חול בליל ה' היה נשקעו מימות שבעל הנולד עם מי הם ועברו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמצרים נבענו בים, והתעוררות נסים ומפלאות אלו בעולמות העליונים בכל שנה ושנה בלילה הזה, ובחומר האדם למטה נסים ומפלאות אלו בלילה הזה כוונה ושמה שמחה עצומה כלבו ובמחשבתו באלהותו ית'ש ויתעלה וזכרו לעד, מתעורר בזה גדולתו ורוממותו של הבורא ית'ש ויתעלה בכל העולמות. ובחוד תיבות: המעביר בניו בני גור' ים סוף כי' וראו בניו בבורתו כו, יאמר בהתלהבות גדול יותר ויותר בהוראה עצומה במחשבתו, עד חתימת הברכה: בא"י גאל ישראל. ודי בהנהגה זו.

וראי'ת בספרים, שמנה חסידים הראשונים שהיו געורים כל הלילה הזה, לספר הניסים והמפלאות של בוראו ית'ש ויתעלה. שעשה בלילה הזה לישראל עם קדושו, והנמצאים במדרשים ובספרים גם במאמר הו"ק ובמסמורי תהלים המדברים מענין יציאת מצרים וקריעת ים סוף, וקוראי' פ' בשלח עד אחר כל השירה, אשרי להם ואשרי חלקם.

ולמחר אחר שביטולו מנקות טהרה, יתפלל תפלת שחרית בכוונה עצומה, וביתור שירת הים שיתחב בעצם היום הזה, ראי לומר בהוראה עצומה במחשבתו להבורא ית'ש ויתעלה יותר ויותר. ובעת קריאת הפרשה יהי בשלח פרש', ויה אנו חייטי לקריאת הקורא בפנים בחומש ויכוין כל הכוונות המקראיים למעלה לקריאת ה'ש' שמר'ת בערב שבת קודש, בשמחה עצומה. ובדאי עשה כזה נחת רוח גדול לבוראו ית'ש ויתעלה, ודי בהנהגה זו.

ויהי במחורת והוא יום אחרון של פסח, אחר תפלת העמידה שביעני לשבח הגדול בגיורת חי וקיים נורא ומרומם קדושו, יאמר שבת הגדול הזה בקול רם, ובכל עונם חבו וישמח כלבו שמהם לעומה עד מאד באלהותו ית'ש ויתעלה וזכרו לעד. גם תיבות: ובכן דך תעלה קדושה כי אחת קדושה ישראל ומשוע. וקריאת הפרשה ויכוין גם כן כל הכוונות המבוארים בקריאת שיר'ת בערב שבת קודש. ויהי האדם מלשותת דבש חיים ביום הזה, כמו שהוהיג המון עם ר"ל.

בענין תולדות בימי העומה, האיר"ל מחויר מאד שאלה יתעלה כל ימי העומה, לכן יותר האדם מאד בזה שלא יגלה קודם ר"ת אייר ולא ביום ג"ג בעומר, רק יגלה בערב שבועות, שאז מצוה לללל לכבוד הרגל הקדוש חג השבועות.

והיה אומר שמקור המנהג במקלות החסידים, וכן הנהגה הגר' יעקב משה חרל"פ זצ"ל. וביאר שאומרים בחצות הלילה, למרות שבקיעת הים היה באשמות הבוקר, מכל מקום הוא הזמן הסמוך ביותר לאשמות, ובפרט לדעת המקובלים שמחצות הלילה ואילך כבר מתחיל היום, לענין ברכות השחר, וטבילה בבוקר יום השבת קודש.

בהשכמה: כפרי עץ חיים (שער כא פרק ח), **ובכף החיים** (סימן תצ ס"ק טב), בליל שביעי של פסח, טוב לקום קודם אשמות הבוקר, ולקרוא אחר סוד קריעת ים סוף. ומוסיף הכף החיים, שאחר כך המנהג לומר, הפסוקים בפרשת בשלח עד - פל המחלה אשר שמתי בצמרים לא אשים עליך פני א' ה' רפאָה. ואומרים בהתלהבות כאלו עומד על הים ורואה הניסים ואומר שירה. בספר **מנהגי ארץ ישראל** (גלים הגהה אות סז), הביא מה שכתב בלוח תרנ"ו, שבביעי של פסח יתאספו הספרדים לבית הנסמאות כשתי שעות קודם אור היום, וישירו כל השירות הנמצאות בכתבי הקודש ובאחרונה שירת הים.

בלוח לארץ ישראל כתוב, 'יש נהויהם לומר בהשכמה שירת הים שיר היחוד ושיר הכבוד'. עכ"ד. והיינו, לומר שירה בזמן הנס עצמו שאירע באשמות הבוקר, ולפנות בוקר שב הים בליתו.

כל הלילה: כסידור רבי יעקב עמדין, מנהגם של אנשי מעשה בליל זה שירדו אבותינו על ים סוף ועברו בו בחרבה, לקרות ולשנות כסדר הנהגה. **במנהגי פנקספורט** (עמוד ככו), המדקדים במצוות נהויה. **בליל שביעי של פסח** ללמוד באותו הלילה, ולומר כמו שנדפס בתיקון ליל שבועות.

כתב בספר **יסוד ושורש העבודה** (שער ט) וראיתי בספרים שמנהג חסידים הראשונים שהיו געורים כל הלילה הזה, לספר הניסים והנפלאות של בוראנו יתברך שמו ויתעלה, שעשה בלילה הזה לישראל עם קדושו, הנמצאים במדרשים ובספרים, גם במאמר הזה הקדוש ובמסמורי תהלים המדברים מענין יציאת מצרים וקריעת ים סוף, וקוראין פרשת בשלח עד אחר כל השירה, אשרי להם ואשרי חלקם.

במנהגי ארץ ישראל בשם **שערי יושלם** (שער ט), שהמנהג בכל ארץ ישראל להיות געורין בליל שביעי של פסח, והספרדים יש להם תיקון ללמוד כל הלילה, ולאחר עמוד השחר מתקבצים בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ואומרים השירה של ים בקול נעים וערב וזמרה פסוק ופסוק בזמר מיוחד, הש"ץ קודם ואחריו הקהל.

ומביא בהגהה מספר **מנהגי ארץ ישראל לר"מ גלנטי**, ליל שביעי של פסח עומדים בחצות הלילה וקורים עד קריעת ים סוף שבמדרש ויושע, ומברנים ברינה של תודה עד הבוקר ואומרים בקשות, ובסיום בקשות עומדים על רגליהם ואומרים בקול נעים מזמור פצאָת: **ישָׁאֵל מִמְצִיִּים** (תהלים פרק קיד). בספר **מדות ימים** (חלק ב עמוד רמקא ואילך) מביא סדר הלימוד ללילה זה לפני חצות ואחר חצות.

3. אין ראוי לומר שירת הים בלילה להם בליל שביעי של פסח, על פי המבואר בגמ' (מגילה דף י: סנהדרין דף לט): מאי **דמתיב** (שמות פרק יד פסוק כ) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה פֶּלַח הַלְּיָלָה - בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעין

עדכוני הלכה

התורה רבי אברהם אלימלך בירדמן שליט"א

קאר הפרשה - פסח - שביעי של פסח

קא

מדי יונה בשנה שתעורר ענין קריעת ים סוף הישקה לחיות עולם, ים סוף לבני ישראל בשביעי של חן לרבים חן לחיה, חן בביל או בפרט, פסח' ורחמים גדולים שנתעוררו כל אחר חם אם יכתבו ויסירו שקרי בימים החם על בני ישראל' ימים שפע הפתחה או הוונג ח'... ועד סופה להתעורר בזמן הזה, כתב הרחוק רבי (פסח קפ) קשין מונתיו של אדם צבי הויש מורטטשוב ז"ע בפירשו בקריעת ים סוף, קשה זיווג של אים 'שירת צביו, חיל' כי נפתח או בנס בקרי' יבקש על עת רצון הנפתח

בעת קריעת ים סוף... כשם שנפתח
או (בעת קרי''), וישיע את ישראל בעת
שוקם אליו, עב"ל.

בים ואתם אומרים שירה, כי אין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים. ורק בבוקר יום המחרת, אמרו ישראל שירה על נס ההצלה ומפלת מצרים **דכתיב** (שמות פרק טו פסוק א) אָז יִשְׂרִי מִשֶּׁה וּבְגִי יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּיִרָה הָאֵת, וגם המלאכים אמרו שירה ביום, כמבואר **במדורש** (שמות רבה פרשה כג סימן ז) על **הפסוק** (תהלים פרק טו פסוק כו) קִדְמוּ שָׁרִים אַחַר נַגְנִים, אמר הקב"ה תחילה יאמרו ישראל שירה ואחריהם המלאכים. ולכן אין נכון לומר שירת הים בלילה כי אם בבוקר, עכ"ל. הרי לנו שהבין כפשוטו שכל הניסים שאירעו על הים, היו רק בלילה.

כתב **בשו"ת יפה ללב**

(חלק ב סימן תצ ס"ק ז) שעל פי הקבלה אין נכון להיות געורים כל ליל שביעי של פסח. עיין שם הטעם.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **זמן קריעת ים סוף:** ג' שיטות נאמרו במפרשי התורה מתי נקרע הים, שיטת רש"י שבני ישראל עברו באמצע הלילה, ומצרים טבעו בסוף הלילה. שיטת האור החיים שישראל עברו את הים בסוף הלילה, ומצרים טבעו בגמר הלילה. שיטת רבינו בחיי שישראל עברו את הים בשעות הראשונות של היום, ומצרים טבעו בעיצומו של יום.
- ב. **שירת הים:** בהרבה מקומות נהגו ישראל קדושים לומר שירת הים ברוב עם, בחצות ליל שביעי של פסח. יש מדקדקים לומר דוקא באשמורת הבוקר. ויש שכתבו לא לומר שירת הים בליל שביעי של פסח שאין הקב"ה שמח במפלת הרשעים, וזמן השירה הוא דוקא בבוקר.
- ג. **תיקון ליל שביעי של פסח:** שביעי של פסח הוא זמן מסוגל לישועות. הרבה נוהגים להיות ערים כל הלילה, להרבות בשירה וזמרה, ולעסוק בתורה ולומר תיקון ליל שביעי של פסח. ויש שכתבו שאין ראוי להיות ערים בלילה זה.

נושא הגליון הבא:

החיוב לתת 'מעשר כספים' להורים

הגליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות הנצחה לע"ג, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס

'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גליון שביעי

שיעורים וימי עיון

מוקד למענה הלכתי

בידורי הלכה אקטואליים

קו הילכתא

חוברות הדרכה

מוקד הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי

קו הילכתא

02-5377-085

5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...